

Laidiens: 26.11.2020., Nr. 229

Oficiālās publikācijas Nr.: 2020/229.7

Ministru kabineta noteikumi Nr. 686

Rīgā 2020. gada 17. novembrī (prot. Nr. 73 24. §)

Zvejnieku nodarbināšanas noteikumi

Izdoti saskaņā ar Jūras kodeksa 322.² pantu

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka zvejnieku nodarbināšanas kārtību, veselības pārbaužu veikšanas kārtību un darba apstākļus uz komerciālajā zvejā iesaistītajiem zvejas kuģiem, kā arī darba apstākļu un veselības aprūpes nodrošināšanas prasības.

2. Noteikumos lietoti šādi termini:

2.1. zvejas kuģis – jebkura veida kuģis, kas kuģo ar Latvijas karogu un ko izmanto komerciālajā zvejā;

2.2. jauns zvejas kuģis – zvejas kuģis, kas atbilst vismaz vienam no šādiem nosacījumiem:

2.2.1. līgums par kuģa būvniecību vai nozīmīgu pārbūvi ir noslēgts pēc šo noteikumu spēkā stāšanās;

2.2.2. līgums par kuģa būvniecību vai nozīmīgu pārbūvi ir noslēgts pirms šo noteikumu spēkā stāšanās, bet kuģa būvniecība vai nozīmīga pārbūve ir pabeigta trīs gadu laikā pēc šo noteikumu spēkā stāšanās;

2.2.3. līguma par kuģa būvniecību nav, bet zvejas kuģis atbilst vismaz vienam no šādiem nosacījumiem:

2.2.3.1. kuģim ir ielikts ķilis;

2.2.3.2. kuģis ir tādā būvniecības stadijā, kas ļauj kuģubūves vai kuģu drošības speciālistiem to identificēt;

2.2.3.3. ir sākta kuģa montāža, kas aptver vismaz 50 tonnas vai vienu procentu no aprēķinātās visa korpusa konstrukciju masas (atkarībā no tā, kurš no šiem rādītājiem ir mazāks);

2.3. zvejas kuģa garums – garums, kas ir 96 procenti no pilna kuģa garuma pa ūdenslīniju ar iegrimi 85 procenti no teorētiskā sānu augstuma, kuru mēra no ķīļa augšējās malas, vai garums no kuģa priekšvadņa priekšējās malas līdz stūres vārpstas asij pa to pašu ūdenslīniju (izvēlas garāko). Kuģiem, kas ir projektēti ar konstruktīvo galsveri, ūdenslīnija, pēc kuras mēra garumu, ir paralēla konstruktīvajai ūdenslīnijai.

3. Šie noteikumi neietekmē no citiem normatīvajiem aktiem izrietošus nosacījumus, kuri paredz labvēlīgākus zvejnieku sadzīves apstākļus.

4. Priekšlikumus par zvejnieku nodarbinātību izskata un ierosinājumus par grozījumiem normatīvajos aktos sniedz Zivsaimniecības konsultatīvā padome, kas izveidota un darbojas saskaņā ar normatīvajiem aktiem par

Zivsaimniecības konsultatīvās padomes darbību.

5. Zvejas kuģa īpašniekam ir pienākums:

5.1. nodrošināt šo noteikumu prasību izpildi;

5.2. nodrošināt kapteini ar nepieciešamajiem resursiem un līdzekļiem, kas nepieciešami šo noteikumu prasību izpildei.

6. Zvejas kuģa īpašniekam, izmantojot kuģu īpašnieku civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu, obligāto apdrošināšanu vai citu koplīgumā paredzētu nodrošinājumu, ir pienākums apdrošināt savu finansiālo atbildību attiecībā uz zvejnieku medicīnisko aprūpi, ja zvejnieks saslimis vai cietis nelaimes gadījumā uz kuģa, kā arī ja iestājusies zvejnieka nāve.

7. Papildus citos normatīvajos aktos noteiktajiem kapteiņa pienākumiem zvejas kuģa kapteiņa pienākumos ietilpst arī:

7.1. zvejnieku darbu vadīšana, nodrošinot darba aizsardzības prasību ievērošanu, kā arī drošus un veselībai nekaitīgus darba un sadzīves apstākļus;

7.2. darba aizsardzības apmācību organizēšana uz zvejas kuģa.

8. Zvejas kuģa īpašnieks nav tiesīgs atturēt kapteini no tādu lēmumu pieņemšanas, kas pēc kapteiņa profesionālā viedokļa ir nepieciešami zvejnieku, kā arī navigācijas un kuģa ekspluatācijas drošībai.

9. Minimālais vecums darbam uz zvejas kuģa ir 16 gadu, ja ir iegūta obligātā pamatizglītība saskaņā ar Latvijas normatīvajiem aktiem. Tādu darbu izpildei, kuri var apdraudēt personas veselību, drošību, attīstību, izglītību vai tikumību, minimālais vecums ir 18 gadu. Šo darbu veidus, kā arī izņēmumus no tiem nosaka saskaņā ar normatīvajiem aktiem par pusaudžu nodarbināšanu.

10. Personas līdz 18 gadu vecumam aizliegts nodarbināt nakts laikā – laikposmā no pulksten 22.00 līdz 7.00. Minētais aizliegums neattiecas uz šo personu plānotu apmācību saskaņā ar atzītām mācību programmām zvejniekiem.

11. Zvejas kuģa īpašnieks ir atbildīgs par pārtikas un dzeramā ūdens krājumu nodrošināšanu uz kuģa un to atbilstību šādiem nosacījumiem:

11.1. pārtikas un dzeramā ūdens krājumu daudzums, uzturvērtība, kvalitāte un daudzveidība atbilst zvejnieku skaitam uz kuģa, viņu reliģiskajai piederībai un kultūras paražām, kā arī reisa ilgumam un veidam;

11.2. zvejniekiem ir pieejams atbilstošs, daudzveidīgs un uzturvielām bagāts ēdiens, kas pagatavots un pasniegts higiēniskos apstākļos.

12. Zvejas kuģa apkalpes locekļu minimālo skaitu, kas nepieciešams navigācijas drošībai un kuģa drošai ekspluatācijai, nosaka normatīvie akti par kuģu apkalpes minimālo sastāvu. Par apkalpes locekļu skaita palielināšanu un to kvalifikāciju lemj zvejas kuģa īpašnieks, izvērtējot zvejnieku atbilstību plānoto zvejas darbību raksturam tā, lai netiktu apdraudēta zvejnieku drošība un veselība.

II. Darba un sadzīves apstākļi

13. Zvejas kuģa īpašniekam ir pienākums nodrošināt zvejniekiem ēdināšanu, atpūtas iespējas un sanitāro telpu pieejamību. Noteikumos par jūras zvejas kuģu drošību noteiktās īpašās prasības sadzīves apstākļiem un

dzīvojamām telpām piemēro jaunam zvejas kuģim, izņemot gadījumu, ja tas parasti jūrā paliek mazāk par 24 stundām un laikā, kamēr zvejas kuģis ir ostā, zvejnieki uz tā nedzīvo.

14. Ja uz zvejas palīgkuģa nav zvejniekiem atbilstošu sadzīves apstākļu, tos nodrošina bāzes kuģis.

15. Valsts akciju sabiedrības "Latvijas Jūras administrācija" Kuģošanas drošības inspekcija (turpmāk – Kuģošanas drošības inspekcija) vai tās atzītā organizācija veic zvejas kuģa pārbaudi, lai pārliecinātos par kuģa un zvejnieku dzīvojamo telpu atbilstību noteikumiem par jūras zvejas kuģu drošību, ja:

15.1. zvejas kuģis tiek nodots ekspluatācijā;

15.2. tiek būtiski pārveidotas zvejas kuģa apkalpes dzīvojamās telpas;

15.3. zvejas kuģa karogs tiek nomainīts pret Latvijas karogu.

16. Ja zvejas kuģa garums pārsniedz 24 metrus:

16.1. kuģa īpašnieks pirms jauna zvejas kuģa būves uzsākšanas Kuģošanas drošības inspekcijā iesniedz apstiprināšanai detalizētu zvejnieku izmitināšanas nodrošinājuma plānu;

16.2. Kuģošanas drošības inspekcija vai tās atzītā organizācija ir tiesīga veikt apkalpes dzīvojamo telpu papildu pārbaudi;

16.3. kapteinis regulāri pārliecinās, vai:

16.3.1. dzīvojamās telpas ir tīras, drošas un labā stāvoklī;

16.3.2. pārtikas un ūdens krājumi ir pietiekami;

16.3.3. kambīzes un pārtikas noliktavu telpas un aprīkojums atbilst noteikumiem par jūras zvejas kuģu drošību.

17. Šo noteikumu 16.3. apakšpunktā minētos pārbaudīto rezultātus un informāciju par pasākumiem, kas īstenoti, lai novērstu konstatētos trūkumus, dokumentē un pēc pieprasījuma iesniedz Kuģošanas drošības inspekcijā.

III. Darba tiesiskās attiecības

18. Zvejas kuģa īpašnieks slēdz rakstveida darba līgumu ar visiem zvejniekiem, kas tiks nodarbināti uz zvejas kuģa. Līgumā ietver minimālo informāciju (pielikums) un paredz pienācīgus darba un sadzīves apstākļus uz kuģa saskaņā ar šiem noteikumiem. Darba līgumu sagatavo trijos eksemplāros, no kuriem viens eksemplārs glabājas pie zvejnieka, otrs – pie zvejas kuģa īpašnieka, bet trešais – uz kuģa.

19. Zvejas kuģa īpašnieka pienākums ir iepazīstināt zvejniekus ar darba līguma noteikumiem un, ja nepieciešams, pirms darba līguma noslēgšanas izskaidrot tā saturu.

20. Prasību par darba līgumu nepiemēro zvejas kuģa īpašniekam, kas kuģi ekspluatē vienpersoniski.

21. Zvejas kuģa īpašniekam ir pienākums par zvejniekiem veikt valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas saskaņā ar likumu "Par valsts sociālo apdrošināšanu".

22. Zvejas kuģa īpašniekam ir pienākums nodrošināt sociālās garantijas, ja zvejnieks saslimis vai cietis nelaimes gadījumā uz kuģa, kā arī ja iestājusies zvejnieka nāve, tādā apmērā, kādā to garantētu valsts, kas ir atbildīga par zvejnieka sociālā nodrošinājuma aizsardzību.

23. Privāto darba tirgus pakalpojumu sniegšanā aizliegts izmantot metodes (līdzekļus vai sarakstus), kas apgrūtina zvejnieku iesaistīšanos darba tirgū. Par privāto darba tirgus pakalpojumu sniegšanu no zvejnieka netiek pieprasīta un saņemta nekāda tieša vai netieša, daļēja vai pilna atlīdzība.

24. Par konstatētajiem pārkāpumiem zvejnieks ir tiesīgs vērsties:

24.1. Pārtikas un veterinārajā dienestā – par pārtikas drošību un nekaitīgumu;

24.2. valsts akciju sabiedrībā "Latvijas Jūras administrācija" – par drošību uz zvejas kuģa, kā arī darba un atpūtas laika uzskaiti;

24.3. Valsts darba inspekcijā – par darba tiesiskajām attiecībām.

IV. Darba un atpūtas laiks

25. Zvejas kuģa īpašnieks nodrošina vienu no šādiem darba režīmiem:

25.1. darba stundu skaits nepārsniedz 14 stundas 24 stundu laikposmā un 72 stundas – septiņās dienās;

25.2. minimālais atpūtas laiks ir 10 stundas 24 stundu laikposmā un 77 stundas – septiņās dienās.

26. Zvejas kuģa īpašnieks nodrošina zvejniekiem atpūtas laiku saskaņā ar darba līgumu, lai zvejnieku darba laiks vidēji sešu mēnešu periodā nepārsniegtu 48 stundas nedēļā.

27. Atpūtas laiku var sadalīt ne vairāk kā divos posmos, no kuriem viens ir vismaz sešas stundas ilgs, un intervāls starp diviem secīgiem atpūtas posmiem nepārsniedz 14 stundas.

28. Šajos noteikumos noteikto atpūtas laika ilgumu var neievērot, ja tas nepieciešams kuģa drošībai ārkārtas situācijā vai dzīvības glābšanai jūrā. Zvejas kuģa kapteinis var norīkot zvejnieku strādāt jebkurā laikā, lai atjaunotu normālo stāvokli. Pēc normālā stāvokļa atjaunošanas kapteinis katram zvejniekam, kas strādāja plānotajā atpūtas laikā, nodrošina atpūtas laiku, kas atbilst minētajos izņēmuma apstākļos nostrādātajam laikposmam.

29. Kuģa kapteinis vai viņa pilnvarota persona katru dienu uzskaita zvejnieku darba un atpūtas laiku un katru mēnesi informē zvejniekus par to. Darba un atpūtas laika uzskaiti kontrolē valsts akciju sabiedrība "Latvijas Jūras administrācija". Ja uzskaites dokumenti liecina, ka pārkāpti darba un atpūtas laika noteikumi vai par to ir citas liecības, valsts akciju sabiedrība "Latvijas Jūras administrācija" īsteno atbilstošus pasākumus pārkāpumu novēršanai, kā arī pārskata kuģa apkalpes minimālo sastāvu, lai novērstu turpmākus pārkāpumus.

V. Zvejnieku veselības aizsardzība

30. Katram zvejniekam, kurš iesaistīts starptautiskajā kuģošanā, ir medicīnas sertifikāts, kas apliecina personas piemērotību attiecīgo pienākumu veikšanai. Medicīnas sertifikāts nav obligāts zvejniekiem, kuri ir nodarbināti uz piekrastes zvejas kuģiem, kas jūrā parasti nepaliek ilgāk par 24 stundām.

31. Zvejniekam, kurš nav iesaistīts starptautiskajā kuģošanā un uz kuru nav attiecināmas prasības, kas noteiktas normatīvajos aktos par jūrnieku veselības atbilstību darbam uz kuģa, pirmreizējo un kārtējo veselības pārbaudi var veikt sertificēts arodveselības un arodslimību ārsts, kas izsniedz dokumentāru apliecinājumu par zvejnieka veselības atbilstību darbam uz kuģa. Veselības pārbaudi veic ik pēc 24 mēnešiem.

32. Pamatprasības starptautiskajā kuģošanā iesaistīto zvejnieku veselības pārbaudei, kā arī medicīniskā sertifikāta formu un saturu nosaka normatīvie akti par jūrnieku veselības atbilstību darbam uz kuģa.